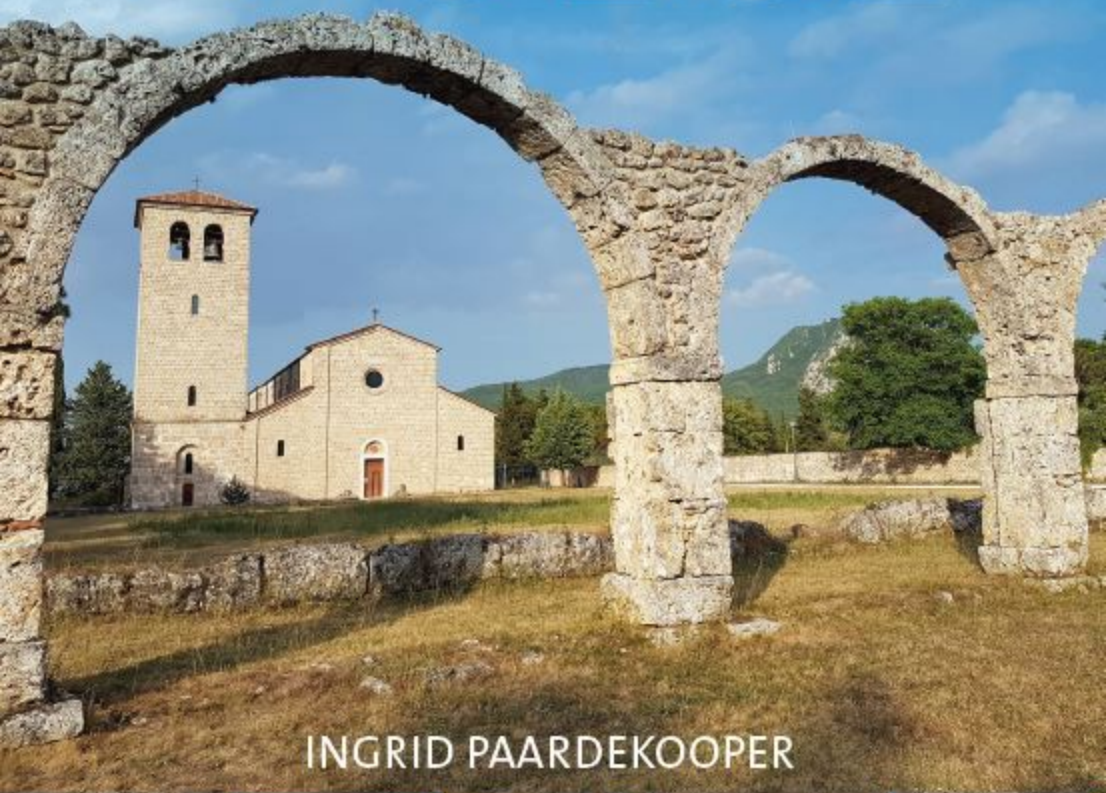

MOOI MOLISE

INGRID PAARDEKOOPEL

Campobasso • Larino • Venafro • Mafalda • Isernia • Pietrabbondante
• Mafese • Saepinum • Termoli • Transumanza • Caciocavallo • Tinfilla
Truffel • Jelsi • La Pagliara • Agnone • Collemeluccio • Castelpetroso • R
pabottoni • Capracotta • Vastogirardi • Pietracupa • Oratino • Safinim

INHOUD

INLEIDING	3	
H. I - GESCHIEDENIS VAN MOLISE	8	H. V - TEN ZUIDEN VAN CAMPOBASSO 88
Geschiedenis van Molise		ROUTE 1 - TEN ZUIDWESTEN VAN CAMPOBASSO
		Met de Matese, Bojano, Saepinum en Sepino
H. II - BASSO MOLISE: TUSSEN DE TRIGNO EN DE BIFERNO		ROUTE 2 - TEN ZUIDOOSTEN VAN CAMPOBASSO
ROUTE 1 - LANGS DE BIFERNO NAAR GUARDIAFIERA	18	Met Gambatesa, Tufara, Jelsi en Ferrazzano
Met Termoli, Guglionesi, Civitacampomariano en Guardiafiiera		
ROUTE 2 - LANGS DE TRIGNO NAAR TRIVENTO		H. VI - AGNONE EN OMGEVING 108
Met de Santa Maria di Canneto in Roccaplvara en Trivento		ROUTE 1 - AGNONE EN DE WESTELIJKE OMGEVING
		Met Agnone, Vastogirardi en Capracotta
H. III - BASSO MOLISE: TUSSEN DE BIFERNO EN PUGLIA	40	ROUTE 2 - TEN OOSTEN VAN AGNONE
ROUTE 1 - VAN DE KUST NAAR LARINO		Met Pescolanclano, Bagnoli del Trigno en Pietrabbondante
Met Campomarino en Larino		
ROUTE 2 - EEN RONDJE TEN ZUIDEN VAN LARINO		H. VII - RONDON ISEKRIA EN VENAFRO 128
Met Montorio nel Frentani, Bonefro en Ripabottoni		ROUTE 1 - RONDON ISEKRIA
		Met Isernia, Castelpetroso, Frosolone en Carpinone
H. IV - TEN NOORDEN VAN CAMPO-BASSO	62	ROUTE 2 - TUSSEN ISEKRIA EN VENAFRO
ROUTE 1 - TEN NOORDOOSTEN VAN CAMPOBASSO		Met Venafro en Fornelli
Met Campobasso, Macchia Valfortore en Lago d' Occhito		ROUTE 3 - HET DAL VAN DE VOLTURNO
ROUTE 2 - TEN NOORDEN VAN CAMPOBASSO		Met de Abbazia di San Vincenzo al Volturno, Rocchetta al Volturno en Scapoli
Met de Santa Maria della Strada in Matrice en Petrella Tifernina		
ROUTE 3 - TEN NOORDWESTEN VAN CAMPOBASSO		FOTOVERANTWOORDING, BRONNEN, VERKLARENDE WOORDENLIJST 158
Met Oratino, Pietracupa, Castropignano en Casaldirano		
		INDEX 160

TA
RAFO

PT

HOOFDSTUK I

GESCHIEDENIS VAN MOLISE

Opgravingen, met name die in Isernia, hebben duidelijk gemaakt dat in de regio al in het vroeg-paleolithicum menselijke aanwezigheid was. Tussen 1200 en 1000 v.C. drongen Indo-Europese volkeren Italië binnen, die zich geleidelijk met de neolithische bevolking vermengden. Van deze zogenaamde Italische volkeren leefden de Samnieten vooral in het zuiden van Italië. Zij hadden een gemeenschappelijke, Indo-Europese taal en schrift, het Oskisch. Er waren vijf stammen: de Pentri, Hirpini, de Caucini, de Caraceni en de Frentani. Zij leefden voornamelijk van de schapencultuur, werkten met metaal en klei en waren goede soldaten. Hun gebied werd Samnium genoemd of ook wel Safinim in het Oskisch.

PORTOCANNONE

Via de SP40 komen we in Portocannone. Ook dit dorp werd na de aardbeving van 1456 opnieuw bevolkt door Albanesezen. In het oude centrum, borgo Constantino-poli genaamd, zijn op diverse plekken muurschilderingen aangebracht, die aan hun geschiedenis en tradities refereren. Aan de rand van de borgo ligt Piazza Skanderbeg, genoemd naar de nationale Albanese held, die de strijd tegen de Turken leidde. Daar vlakbij staat het imposante **Palazzo Baronale**, gebouwd in de achttiende eeuw door baron Carlo Diego Cini en momenteel eigendom van de familie Tanasso, die het

in 1915 liet restaureren.

Je betreedt de borgo via de **Porta Principale**, de stadspoort met klokkentoren. Meteen daarachter bevindt zich de **Chiesa dei Santi Pietro e Paolo**, de 'chiesa madre', de belangrijkste kerk van het dorp. Daar is een achthoekige, eikenhouten doopvont te zien en een zestiende-eeuws schilderij met de Madonna di Constantino-poli, die volgens de legende door de Albanesezen was meegenomen.

SAN MARTINO IN PENSILIS

Verdergaand over de SP40 tussen de heuvels komen we via brede toegangswegen in San Martino in Pensilis. Bij de **Porta San Martino**, die toegang geeft tot het oude centrum, kun je naar een terras met een prachtig uitzicht, waar je goed kunt zien hoe hoog (en steil) het dorp is. Rechts van die stadspoort ligt het **Palazzo Baronale**, een renaissancestisch paleis, dat gebouwd is op de fundamenten van een Normandisch kasteel en om die reden 'il Castello' genoemd wordt. Achter de poort komen we al snel bij de **Chiesa di San Pietro Apostolo** uit de achttiende eeuw, die met haar brede façade en hoge campanile opvalt in zo'n nauw straatje. Het was de kunstminnende bisschop Tria die voor de restauratie van de kerk zorgde, om de relikwieën van San Leo te kunnen herbergen, de patroonheilige van het dorp. Het barokke interieur barok heeft, naast die relikwieën, een prachtig orgel uit de achttiende eeuw. Het dorp is bekend vanwege de 'Gara della Carrese', een race met boerenkarren die door ossen getrokken worden. Deze populaire 'carresi' (@) worden ook gehouden in Portocannone en Ururi.

CASALCIPRANO

Ook Casalciprano is goed te zien vanaf de SS647, zo hoog ligt het. Het is waarschijnlijk landgoed geweest van een rijke Romeinse familie, waarna het diverse leenheren heeft gehad. Het dorp heeft veel inwoners zien emigreren en doet nu van alles om levendig te blijven. Zo is er het **'Museo a cielo aperto della memoria contadina Molisana'**, een openlucht-

museum, dat in het hele dorp verspreid is. Ambachten, dagelijks leven, religie en tradities worden uitgebeeld met foto's en (levensgrote) beeldengroepen langs een parcours dat goed is aangegeven. Verder zijn er overal **'murales'** (muurschilderingen) aangebracht, die het dorp letterlijk en figuurlijk kleur geven.

BARANELLO

We ronden deze route af in Baranello. Dit dorp was er al in de Normandische tijd, waarvan één toren nog getuigt. De toren hoorde bij het **Castello Rufo**, dat bij de aardbeving van 1805 voor een groot deel werd verwoest. Wanneer we het dorp binnenkomen, komen we eerst aan de Via Santa Maria nr. 13 langs het **Museo Civico**, dat de privéverzameling huisvest van Giuseppe Barone, afkomstig uit het dorp. Deze negentiende-eeuwse intellectueel verzamelde in zijn leven voorwerpen uit alle tijdenperken, van het bronzen tijdperk tot aan modernere tijden. Meer dan 3000 objecten zijn er in het museum opgesteld. Iets verderop aan het plein staat de **Chiesa di San Biase**, die de zetel is van het broederschap Confraternità del Santissimo Rosario. Dan komen we langs een **fontein**, die in de negentiende eeuw ontworpen is door diezelfde Giuseppe Barone van het museum. Opmerkelijk is, dat deze fontein, gemaakt met marmer uit Carrara, gewijd is aan de heidense godin Ceres, de godin van het graan. Tot slot bezoeken we de **Chiesa di San Michele Archangelo**, die op het hoogste punt van het dorp staat. In 2018 herdacht het dorp dat de kerk in 1805 was verwoest, maar in 1818 al opnieuw werd gewijd. De 'nieuwe', neoklassieke kerk heeft een basilicaplattgrond met pilaren met ionische kapitelen. Binnen zijn zeventiende-eeuwse schilderijen te bewonderen uit de Napolitaanse school, waaronder een Pietà van Battistello Caracciolo, die beïnvloed was door Caravaggio. De fresco's in het priesterkoor en koepel zijn van de hand van Amedeo Trivisonno, een schilder uit Campobasso (1904-1995).

